

FOLK OG LAND

NR. 2 — 17. ÅRGANG

LØRDAG 20. JANUAR 1968

LØSSALG KR. 1,50

Norsk major støtter general Horns syn på Midt-Østen

Det står ikke til å nekte at turistbrosjyrenes (og pressens?) «vennlige Israel» ikke er helt dekkende for en FN-observatørs erfaring, skriver han.

Vi har tidligere her i FOLK OG LAND omtalt den sterke kritikk general Bulls forgjenger som sjef for FN's observatørtjeneste i Midt-Østen — den svenske general von Horn — rettet mot Israel i en bok han utgav. Det førte naturligvis til at General Horn i vår prozionistiske vestlige verden ble stemplet som «antisemitt». Det kan da ha sin interesse å se litt på hva en norsk offiser, som har tjenestgjort som observatør og som operasjonsoffiser ved den israelsk-jordanske blandede våpenhvilekommisjon i 1966 og fra juni 1966 til mai 1967 som operasjonsoffiser ved UNTSO's hovedkvarter i Jerusalem, har å si. Det dreier seg om major R. Kristoffer sen, som forteller om sine erfaringer fra FN-tjenesten i NORSK MILITÆRT TIDSSKRIFT's hefte nr. 11 for 1967. — Majoren omtaler bl. a. den kritikk som fra israelsk hold er rettet også mot general Bull og slår fast at «generalen er selv blant sine nærmeste medarbeidere kjent for å være strengt nøytral og meget varsom med sine uttalelser.» Han fortsetter så:

Ikke desto mindre er det et faktum at flertallet av de skandinaviske offiserer som har gjort tjeneste som observatører ved UNTSO, vender hjem med noe koldere følelser overfor Israel enn de hadde den dag de meldte seg til tjeneste ved hovedkvarteret i Jerusalem.

Hva er så grunnen til dette? Selv fikk jeg spørsmålet fra en av mine israelske venner under min avskjedsvisitt hos ham. Jeg skal her forsøke å gi et svar.

I en norsk historiebok for folkeskolen vil man finne de arabiske land meget summarisk behandlet, mens det lille Israel med sine vel to millioner har fått en langt bredere plass:

«— — — Etter de to verdenskrigene tok jødene til å vende hjem til det gamle landet sitt. De kjøpte jord og slo seg ned. Men araberne mente at landet var deres, og det kom til krig. Sju land i Den arabiske liga samlet seg mot jødene. Da grep De forente nasjoner inn. Krigen ble stanset, og jødene fikk beholde en del av Palestina.»

En ting er at læreboken — typisk nok — utelater det faktum at jødene i 8 måneder selv tilkjempet seg sitt «nasjonalhjem» og derved skapte grunnlag for FN's «inngripen». På denne måte øis norsk unødum allerede på dette stadium et altfor optimistisk inntrykk av hva FN kan make-

Noe ganske annet var min

arabiske venns raseri over historiebokens fremstilling. Hvordan kan man «vende hjem» til et land som i 1200 år har vært bebodd av et annet folkeslag? Hva med flyktningene? Hva med de 80 pst. jord og eiendommer som israelerne bare har overtatt? «Boken er skrevet av en jøde», var hans konklusjon.

Ingen kan nekte for at man her hjemme gjennom presse, radio, fjernsyn — og historieboken — blir meget vel informert om Israel og israelernes syn på problemene, mens araberne og deres syn er langt mer uklart. En Gallupundersøkelse for kort tid siden viste at 74 pst. nordmenn var erklærte proisraelere. 5 pst. pro-arabere, mens bare 21 pst. var nøytrale.

En annen undersøkelse viste at bare 9 pst. ville løse flyktningeproblemet ved å la flyktningene flytte tilbake til sin jord og sine eiendommer — den eneste rettferdige løsning etter flyktningenes egen mening.

Skandinaviske FN-observatører møter derfor til tjeneste i Midt-Østen med visse ervervede forestillinger om Palestinaproblemene, og er nok i de fleste tilfelle meget velvillig innstillet overfor Israel.

Her tror jeg hovedårsaken ligger til at så mange endrer syn under sitt opphold. Gir man mennesker oppfatninger som senere viser seg å være bare delvis korrekte eller ufullstendige, må man regne med en reaksjon.

Når man som FN-observatør får fri adgang til begge parter og får deres syn og problemer innpå livet, blir man snart klar over at bildet ikke er så sort/hvitt som man hadde fått inntrykk av. Det står heller ikke til å nekte at turistbrosjyrenes «vennlige Israel» ikke nødvendigvis er helt dekkende for en FN-observatørs erfaring når han daglig har hatt adgang til å sammenligne med jordanere og libanesere og begge parter metoder i konflikten.

Min hensikt med dette er ikke å pådra meg pro-israeleres følelsespregede vrede, (Forts. side 6)

Kapitulasjonsavtalen og den merkelige glemsomhet

EN LEDER FRA DENGANG I «ROMSDAL BUDSTIKKE»

Vi har her i FOLK OG LAND ved flere anledninger omtalt den besynderlige glemsomhet som var falt over både Nygaardsvold, Koht og Ljungberg da de som vitner i Skanckesaken opplyste at de ikke kunne huske å ha sett kapitulasjonsavtalen som ble sluttet mellom den tyske og den norske overkommando 10. juni 1940. Men siden avtalen er et nøkkeldokument i debatten omkring landssvikoppgjøret var det kanskje ikke så merkelig likevel?

Freemdeles den dag idag opptrer folk som kaller seg historikere og forteller at kapitulasjonsavtalen bare var en lokal avtale for 6. divisjon og det tiltross for at Utenriksdepartementet klart har betegnet avtalen som sluttet — ikke mellom 6. divisjon og Dietls tyske tropper nordpå, men mellom «den norske overkommando og den tyske overkommando i Norge».

Mens vi sitter og blar i gamle utklipp kommer vi også over en lederartikkel i «Romsdals Bustikke» for tirsdag 11. mai 1948 og vi gjengir den her i sin helhet fordi den treffer spikeren så godt på hodet og fordi den også gjengir i sin helhet Utenriksdepartementets svar til høyesterettsadvokat dr. jur J. Øvergård. Her er lederen:

MERKELIG GLEMSOMHET

Under saka mot «minister» Skancke ble bl. a. fremlagt et dokument som ble påstått å være avskrift av kapitulasjonsoverenskomsten av 10. juni 1940 mellom Norge og Tyskland.

Som vitner opplyste tidligere statsminister Nygaardsvold og de tidligere statsråder Koht og Ljungberg, at de ikke kunne huske å ha sett dette dokument. Og naturlig nok ble dokumentet omfattet med en del skepsis. General Otto Ruge opplyste imidlertid at avskriften nok var korrekt. Hans vitneprov ble jo som kjent temmelig sensasjonelt,

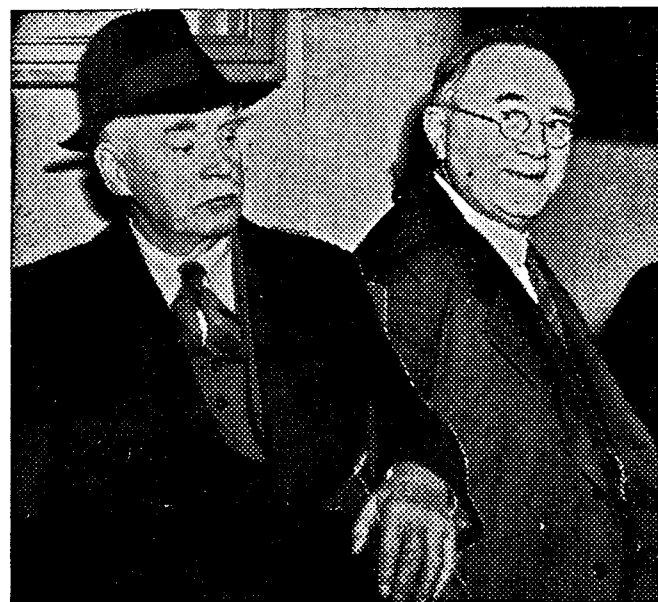
idet han regnet med å bli ansett som «silkefront» fordi hans oppfatning var at kapitulasjonsoverenskomsten ga grunnlag for den tolkning at krigstilstanden mellom Tyskland og Norge var opphørt ved kapitulasjonen i 1940.

Som kjent har Høyesterett fastslått at det var krig mellom Norge og Tyskland under hele okkupasjonen. En må regne med at Høyesterett har tatt med i betraktning kapitulasjonsoverenskomsten — selv om det tidligere har hersket noen tvil om avskriftens riktighet.

Enhver tvil om dokumentet (Forts. side 7)

Fangne arabere blir ført ut av sine hus ved klagemuren i den jordanske del av Jerusalem

Hverken Nygaardsvold eller Koht busket noe om kapitulasjonsavtalen!

Alfred Dale:

Kampen mellom ideologier

Stod opp og mælte, stud. jur: Krigen var en kamp mellom ideologier, og rettsoppgjøret var en fortsettelse av denne kamp. Saken er klar og enkel, en jurist verdig.

Maoisten har sin: Maos tanker, der finner han kraft for liv og handling. Kommunisten har: Det kommunistiske manifest, det er for ham veien, sannheten og livet. Men hva med Vestens såkalte humanister og demokrater? Jeg er en olding snart, men ennå har jeg til gode å treffe en demokrat som har villet vedstå seg en ideologi. I beste fall forkynner han at den beste ideologi er ingen ideologi å ha; i verste fall hevder han at alle ideologier er av satan. Går man personen nærmere på klingen, får man en hel del billighetsbetraktninger omkring frihet til valg av arbeidstid, fritt konsumvalg, ytringsfrihet, næringsfrihet, i en sum: Matfatets evangelium.

Når demokraten av ren hofferdighet og høytidelighet taler om demokratiets ideologi, da lyger han seg til en ideologi han ikke har og aldri har hatt.

En ideologi krever offer, og ideologiens iboende styrke viser seg i viljen til å ofre alt, selv livet. Hvem var det som seiret i krigen? Jo, kommunisten, båret av sin ideologi, offervillig inntil døden.

Jo, krigen var en kamp på liv og død mellom to ideologier, mellom kommunismen og nasjonalsosialismen, men ikke her til lands. Hadde etterkrigstidens oppgjør vært et oppgjør mellom de norske kommunister og de norske nasjonalsosialister, ville det ha fått et ganske annet forløp. Antallet av dømte ville sannsynligvis ha ligget nær de to tusen som h.r.advokat Wiesener har antydnet, men for de fleste av disse ville det ha vært døden. Farligheten, kjennetegnet ved graden av offervilje, ville ha vært avgjørende for reaksjonen.

Etter at vi hver og en var innskrevet i hver vår leir, hva fikk vi da høre? Jo, at vi i fem lange år hadde rotet i det matfat som etter Guds og landets lov tilkom Kongen, Nygaardsvold og alle gode norske demokrater. Etter vår andel i rotingen ble straffen målt ut, og hvor vår gamle, vel kjente straffelov ikke strakk til skjøtet man på med passende tillegg. Grunnlaget for aksjonen var N.S. medlemskartotek. Fordi gamle Kari der stod, fikk hun forelegg.

Der er så mange lover, en diger bok full. Der står noe om at jord og boeslodd ikke kan forbyrtes, at lover ikke må gis tilbakevirkning, at grunnlov står over lov. Men i de siste tyve år har livet lært meg at lovboken er matfatets hellige skrift.

Alfred Dale

Under press

I boken «Einar Gerhardsen som en bror ser han» nevner forfatteren de dødsdommer som ble felt etter freden. Han skriver at hans bror, den nyutnevnte statsminister Einar Gerhardsen, ble utsatt for press fra folk som vek tilbake for avsigelse av dødsdommer i fredstid. Men denne advarsel tiltross, skrev Einar Gerhardsen under og: «Han gjorde det med samvittigheten i orden.» skriver hans bror.

Med samvittigheten i orden! Tenk det. I mange år har jeg hatt en hittil uforklarlig animositet mot Einar Gerhardsens salvesesfulle stemme og tillagte sjenerte vesen. Men nå er saken klar, for en landsmann som i fredstid, uten noe preses fra en okkupasjonsmakt med dennes trusel om å ta mange andre liv hvis underskrift ikke forelå, en slik mann må det være noe i veien med.

I TV den 23. november 1967 streift Gunner Jahn disse dødsdommer og sa at han som regjeringsmedlem i 1945 hadde protestert mot dem. Så gammel som Jahn er nå, ønsket han vel å gjøre noenlunde opp for seg. Men ikke helt ble dette gjort. For da intervjueren spurte ham om han mente «rettsoppgjøret» var korrekt, unngikk han dette direkte spørsmål med den flåsete bemerkning at «det ble jo mildere etterhvert».

Gunnar Jahns sluttord om at det å hate er nedverdigen, kan jo alle vi dømte NS-folk skrive under på. For det er vel ingen av oss som etter de urettferdige dommer har hevet oss på noen av våre bødler.

Gunnar Jahns positivitet i den ellefte time burde ha kommet for lenge siden for det ville ha hatt stor vekt og vært som balsam for ulykkeliggjorte og uskyldige landsmenn. Men han har ennå noen nådens tid til offisielt å kunngjøre, at det såkalte rettsoppgjør var en juridisk skandale og en skam for vårt land.

AH

Londonidyllen

Ikke nok med at Benjamin Vogt har avslørt visse sider ved la dolce vita i London og har avdekket at de kjære emigranter sloss som hund og katt. Også Alf R. Bjercke har i MORGENBLADET avslørt litt av det som hendte.

I forbindelse med den bok om etterretningstjenesten som Kristian Gleditsch har sendt ut skriver Bjercke følgende, som inneholder visse pikante avsløringer:

«Vi vet nu hvem som skjuler seg bak pseudonymet John Tanner — vårt halvsekels Øvre Richter Frich!

Likevel føler vi oss snytt og skuffet. Når hele ute-Norges Kristian Detektiv endelig skulle lette på sløret og begi seg pennen i vold, hadde vi faktisk ventet en roman, basert på forfatterens vide erfaring i London-tiden — den gang han sterkt støttet av sin våpendrager «oberst Fjeld» holdt de av sine landsmenn som ikke i tidlig alder hadde oppnådd den rette rødfarven, under et oppsyn som nok ville avtunget respekt innen stormaktenes nuværende sikkerhetsledelse.

De nattlige besøk i stortingspresident Hambros leilighet, hos stortingsmann Utheim og andre suspekter indidivider, rapportene fra de betalte agenter i militæravdelingene og fra lytterne i de «norske» restauranter, ville sikkert danne grunnlag for en munter novelle som til fulle kunne vise grunnen til at den nuværende direktør for Norges Geografiske Oppmåling må føle at dagens etterretnings- og sikkerhetstjeneste er plassert i så ukvndige og dilettantiske hender.

Vi ventet med lengsel og smerte — når kommer John Tanners nøkkelroman fra London-fronten?»

*

Efter dette forstår en kanskje bedre at Harry Lindstrøm reiste innsigelse mot høyesterettsjustitiarius Terje Wolds habilitet under påberopelse av at han stod bak ransaking som var foretatt hos ham som emigrantsoldat i Skotland fordi han hadde uttalt seg mot det planlagte «retts»oppgjør. Terje vek naturligvis ikke sete denne gang heller.

Registrert revisor

søker oppdrag i Oslo eller omegn

Revisjon, rasjonalisering, drifts- og skatteregnskap, oppgjørsarbeid, statistikk.

Har mangeårig praksis som bankmann og i allsidig næringsliv — de siste 12 år som selvstendig revisor og leder av regnskapskontor. — **Bill. mrk. «Fagkunnskap»**

Materiale til en okkupasjonens historie

Forbundet ber folk ta vare på skriftlige opptegnelser og annet

En av de oppgaver Forbundet for Sosial Oppreisning har satt seg er å medvirke til å utarbeide en virkelig okkupasjonens historie «sett med våre øyne». Det er naturligvis en stor og økonomisk krevende oppgave som det hittil ikke har vært mulig å løse med den oppslutning det nått har vært om Forbundets virksomhet. Imidlertid har det siste år vært tegn til øket oppslutning og bedret økonomi slik at det muligens kan være håp om å få realisert planen innen overskuelig fremtid. Det er naturligvis også meget om å gjøre å få arbeidet satt igang mens flest mulig av folk som sto i spissen dengang fremdeles lever og mens mest mulig av skriftlig materiale fra dengang fremdeles finnes og kan skaffes tilveie for et slikt formål.

Med sikte på så smått å få satt igang et forberedende ar-

beide vedtok Forbundets arbeidsutvalg på siste møte å henstille til alle som måtte ha materiale av interesse for en slik historieskrivning å ta vare på dette og sørge for at også andre gjør det. Det dreier seg da om materiale som kan belyse virksomheten på de forskjellige områder av det offentlige og økonomiske liv i Norge under okkupasjonen og eventuelt naturligvis også materiale som kan kaste lys over okkupasjonens forhistorie.

Forbundet har bedt FOLK OG LAND om å la denne oppfordring gå videre til sine lesere og det gjør vi naturligvis gjerne med vår aller beste anbefaling. Er det noen som har slikt materiale og som gjerne vil kvitte seg med det straks til bruk for et slikt formål, kan det sendes til FORBUNDET, postboks 3214, Oslo 4.

Tilståelsen

Alle mennesker i dette land har sikkert nu lest Trygve Lies bøker om riksstyret Nygaardsvold fra 1939—45. I sin bok «Leve eller dø» forteller han bent fram hvem som provoserte tyskerne til å besette landet. Da krigen begynte i 1939 erklærte Norge seg nøytralt i krigen. Men det gikk ikke så lenge før de begynte å favorisere og hjelpe England. England truet og lokket og presset, og den norske regering firte. For å få en handelsavtale måtte Norge gi England en tanktonnasje-avtale som var så gunstig at England tjente flere millioner på den. Norge endog tilbød seg å legge ut miner for å stoppe den livsviktige malmtransport fra Narvik til Tyskland. Norge snakket offisielt om å komme med i krigen på den rette side. Norge gikk kort sagt fra den ene innrømmelse til

den annen, og det norske riksstyre provoserte Tyskland til å besette landet.

Det er lett å forstå at når Lie skriver disse bøker, så står han med ryggen mot veggen. Det er en slags hvitbøker som skal forsøke å fri dem fra ansvaret, og han sier tydelig fra at han er mester til å finne syndebukker fra sitt arbeide med å få istand skogskonflikter.

Han begynner boka med å fortelle hvor fryktelig alt var om morgenen 9. april. Hvor uventet «overfallet» kom. De ante ingenting. Han fikk reddet gullet i Norges bank, likeså sedlene, for han tenkte at Hitler kom hit for å røve gull og banker. Han forteller senere hvor mange millioner i barrer og sedler de måtte slepe med seg, likeså hvor vel de ble anvendt. Han forteller også at regjeringen gjorde alt som gjøres kunne for å få krigen inn på norsk jord. Han skriver at de telegraferte til England og Frankrike og tryglet og ba sendemennene om å sende soldater til Norge for å få krigen inn på norsk område. De erklærer verdens sterkeste krigsmakt krig — uten våpen, uten forsyninøer, uten fly. De mobiliserer franktirører i fleng og narrer disse bort i ulykka. Tyskerne tilbød seg å forhandle — om militær besettelse, de såkalte «Danske tilstander», men Koht med flere forlangte «krig».

Til slutt i boka forteller (Forts. side 3)

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hanstensgt. 2

Tlf. 44 75 54

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

«Morderne iblant oss»

Påny har norske myndigheter gitt uttrykk for sin eien-dommelige oppfatning av rettferd og anstendighet ved å gripe inn i den tyske rettergang mot Gestaposjefen i det okkuperte Norge, Reinhard, med anke over den dom på fem års fengsel han ble idømt for forbrytelser begått i Norge i hans sjefstid.

Den som kjenner bare litt til forhold og hendelser i okkupasjonstiden vil neppe kunne beskyldes oss for å nære noen form for sympati for det tyske Gestapo og/eller dets sjef. Og i betraktning av den bitre strid mellom Quisling som Nasjonal Samlings fører og Terboven som eksponent for den tyske okkupasjonspolitikk i Norge, er det vel neppe noen meningsberettiget som for alvor kan hevde at Terbovens utøvende politiorgan skulle stå NS-folks hjerter synderlig nær.

Vi har såvissst heller intet imot at forbrytelser begått under — eller eventuelt etter — verdenskrigen og okkupasjonen blir etterforsket og straffet. Det er jo tvertimot dette blad som opp gjennom årene usanselig har krevet etterforskning i forbindelse med mord og drap og andre kjeltringstreker begått dengang. Men, som alle vet, uten det aller ringeste resultat. Det er bare tyske mordere som skal straffes ifølge offisiell norsk oppfatning, mens «morderne iblant oss» nordmenn skal gå fri.

Vi bragte i forrige nummer en lang artikkel av Alexander Lange om en norsk kriminalsak, hvis behandling og utfall stiller det offisielle norske krav om mere straff for den tyske morder i en eiendommelig belysning.

Det som direkte kan påføres Reinhard er drapet på den norske hotelleier under en razzia fremkalt av bevislig folkerettsstridig norsk virksomhet, og et medansvar for tre likvideringer foretatt av tyske politifolk i en terrorkrig startet av norske motstandsfolk.

I den sak Lange skrev om i forrige nummer ble to jødiske flyktninger koldblodig myrdet og røvet av norske flyktningeførere. De drepte altså folk som hadde gitt seg i deres varetekt og som stolte på dem, ikke sine fiender og motstandere som Reinhard.

Kan noe anstendig menneske være i tvil om hva som var det mest gemene og den største forbrytelse mot menneskeligheten?

De to norske mordere ble frifunnet i lagmannsretten og begrunnelsen var, skal en tro hjemmefrontorganet VERDENS GANG, at «de var soldater» disse to sivile bondegutene. Det er ganske forbausende å legge merke til at også Reinhard under rettergangen hevdet at han var soldat, en påstand som vakte stor indignasjon i norsk presse — ikke minst i VERDENS GANG naturligvis. Og dog var han iallfall uniformert politimann i et okkupert land. Likevel krever altså det Norge som frifant de to norske mordere øket straff for den tyske morder!

Og Feldmannmorderens frifinnelse er såvissst ikke det eneste mørke blad i norsk rettshistorie etter okkupasjonen. Blant annet har man forgått seg mot folk som iallfall ubestridelig var soldater, tyske krigsfanger som stod under beskyttelse av Haagerkonvensjonens bestemmelser. Vi sikter, som våre lesere forstår, til drapet på to tyske krigsfanger begått av den berømmelige norske krigshelt Gulosten fordi de ikke hadde brennevin å gi ham. Gulosten ble ikke engang satt under tiltale. Det ble frafalt i en kongelig resolusjon, noe som foranlediget den ubøyelige rettferdsmann overlege

Om Sandhedens tilbagegang

Fra en dansk leser og venn av vårt blad har vi mottatt dette «læserbrev på vers», som han kaller det:

Der brænder i mit indre en sviende glød.
En smerte jeg ikke kan lindre
gør kinden rød,
med uro jeg ej kan tæmme.
Det lysner undertiden en kende
og da får uroen luft.
Da skærer hårde ord til tinde
og ordene vælder frem af gruft.

Protesten mod uretten den må gro,
den må med styrke gå frem
— og vokse sammen som to og to.
Sandhedens flammetogt i menneskehjem.

Kampens pligt den kalder
sammen alle stærke sjæle.
Vi stå sammen mens skuddene knalder
og usandhedens myldrende fæle
maser frem mens vi falder.

En for en, faldt sandhedens folk
faldt for urettens dom,
falder for djævelens dolk
dræbt af hjernetom.
Færre bliver personligheds styrke,
mindre sandhedens hær,
knap bliver godtfolks yrke,
afgrunden bliver nær,
afguder alle dyrke.

En åndelig hær må på korstog,
et genopdaget ur-instinkt må frem.
Nyopdaget visdom overtog
bort med alt ekstrem.

Sunde slægter bo på jord
og deres børn vokse op,
som en sandhedens hjord.
Ikke alle må nå top
og nå en stor rekord.
Hellere hærde egen krop.

ROB. LUX

Scharffenberg til å kreve riksrett mot de ansvarlige. Uten resultat det også naturligvis. For det er bare når det gjelder motstandere rettferd skal skje ifølge offisiell norsk rettsoppfatning.

Bare dette burde være tilstrekkelig til å vise uanstendigheten i den norske aksjon mot den tyske Gestaposjef etter at tysk rett har truffet sin avgjørelse. Men, som alle vet er det nok adskillig flere norske «mordere iblant oss». Vi tenker på alle drapene på NS-folk begått under okkupasjonen, feigt og som mørkets gjerninger. De har fått hvile uefterforsket og ustraffet. For disse hjemmefrontens bakholdsmorderer — blant dem også en svensk leiemor, som det nu foreligger tilståelse om — var vel slike VERDENS GANG-«soldater» som har rett til å myrde og herje uten å få sine gjerninger gransket.

Skikkelige norske soldater må i sannhet føle seg beæret over det selskap de er kom-

Tømmer til tyskerne under okkupasjonen

En påkrevet korrigerende i SKOGEIEREN

I SKOGEIEREN nr. 11 for 1967 sakser vi dette innlegg, som setter tingene på sin rette plass når det gjelder minister Fretheims og Nasjonal Samlings innsats under den tyske okkupasjon:

I en artikkel om direktør Aavatsmark i nr. 8 av «Skogeieren» står det bl. a. følgende: «Forbundets kontor var blitt en viktig motstandscelle i disse krigsår, der hovedoppgaven var å verge skogbruket mot de tyske krav, ikke minst kravene om svært tømmer. Påleggene kom via Landbruksdepartementet.»

Av dette må man få det inntrykk at Landbruksdepartementet bare var en villig ekspedisjonssentral for tyskerne. Men sannheten er den motsatte. Departementets sjef, Fretheim, førte i alle år en seig kamp for å få de tyske krav redusert mest mulig. Selvfølgelig heri alltid støttet av skogdirektør Sørhuus. De to samarbeidet godt den hele tid. Så når rekvisisjonene endelig ble oversendt bl. a. til Skogeierforbundet, så var nok kravene bragt så langt ned som omstendighetene til- lot.

Forøvrig omfattet Fretheims virksomhet under krigen ikke bare skogbruket. Det var mange slags tyske rekvisisjonskrav også på jordbrukets område. Og Fretheim hadde atter ansvaret for at de norske interesser ble tilgodesett. Men for å yte rettferdighet til alle sider refererer jeg hva Jon Sundby uttalte ved en anledning i et intervju som Aftenposten hadde med ham: «Dersom vi ikke hadde fått levnetsmidler fra tyskerne under krigen, ville 1 million mennesker her i landet sultet ihjel og en stor del av resten ville fått varige skader».

Det er blitt svært så god tone her i landet å benekte at folk som Fretheim gjorde seg fortjent av fedrelandet under okkupasjonen. Det er vemodig å tenke på alle de «gode nordmenn» som løp i trappe- ne hos Fretheim den hele tid for å søke råd og hjelp, og fikk det, men som ikke hadde og annu ikke har vilje eller mot til å fortelle folket hvilken takk de skylder ham. I motsetning til denslags folk refererer jeg hva Sørhuus bl. a. sa i sin tale for Fretheim da han gikk av som landbruksminister: «Jeg har arbeidet under mange land-

bruksministre, men ingen har hatt slik forståelse av skogbruket som Fretheim. I de 5 år vi har samarbeidet har vi så å si ikke vært uenige om en eneste sak.»

I «Skogeieren» står det videre at Aavatsmark gir Sørhuus attest for at «han under krigen var en stor patriot». Det er sikkert en riktig attest. Men han kunne gitt Fretheim den samme attesten. Uten Fretheims innstilling ville selvsagt hverken Sørhuus eller Skogeierforbundet kunne utrette noe synderlig i retning av å beskytte norske interesser. Tenk om Fretheim hadde veket unna for striden med tyskerne og latt dem begynne på egen hånd. Da kunne man sikkert fått virkelig grunn til å beklage seg over de «store» snauhugster under okkupasjonen.

Knut Sollid

Tilståelsen

(Forts. fra side 2)

han at de var nok ikke så helt uvitende allikevel, for fra ambassaden i Berlin kom det 1. april og senere ialt 5 budskap til Koht om at det var fare på ferde, så de kunne ha mobilisert. Men de trodde ikke på det. Han sier at selv om vi hadde vært toppmobilisert, ville vi blitt okkupert allikevel. Se på Holland og Belgia. Frankrike hadde erklært krigen, mellom Tyskland og Frankrike var Maginotlinjen. Ingen hærfører ville gå gjennom denne og måtte velge flanken for å komme dem tillivs. Tyskerne hadde ingen krigsmål i Norge — uten å sikre sin flanke og jernmalmen fra Narvik. Hadde Norge vært nøytralt, ville det aldri blitt okkupert.

120 000 uskyldige synderbokker, 5 års nød og savn og mange hundre drepte — kostet det Norge å ha denne udugelige regjering. En skamplett som alltid vil ligge over landet.

En enda større skade er at idag 25 år etterpå får vi dette spørsmål fra statsminister Borten: «Kan De bevise noen feil ved rettsoppjøret». Han har sikkert ikke lest bøkene, eller er det samme tåkejengen som styrer landet?

X.

met i. Og norsk rettsvesen — med Justisdepartementet i spissen — har sannelig grunn til å føle stolthet over innsatsen.

FOR UNGDOMMEN

Red.: Hallvard M. Paasche

Men nye slekter fødest der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring huset.

Krav om fredspris for Rudolf Hess

Elevene ved Cornelia High School i Oranjestad sendte et kort med julehilsen til Rudolf Hess i Spandau-fengslet, men det er vel tvilsomt om fangen mottok det. Elevenes talsmann, Andries Venter, erklærte åpent da denne julehilsen ble kjent: «Efter vår mening fortjener Hess, som har sittet fengslet i 26 år, i en viss grad moralsk understøttelse. Forøvrig fortjener Hess en Nobelpris fordi han under siste krig fløy til England for å overbevise de britiske statsmenn om det meningsløse i den blodige strid mellom hans og det britiske folk.» På sine medelevers vegne krevet Venter løslatelse av den nu 73 år gamle Hess, den eneste av Nürnbergfangene som fremdeles er innesperret i Spandau. I samme forbindelse kan det nevnes at det også tidligere er sendt Stortingens Nobelkomité forslag om fredsprisen for Rudolf Hess, og det synes vi er et godt og rimelig forslag — spesielt i den kandidatnød Nobelkomiteen har lidt av de siste år. For ikke å snakke om de mange eiendommelige fredsprisvinnere den har utvalgt gjennom årene.

Ellers hører det naturligvis med til historien at den bestyrkede rektor ved skolen, van der Merve, distanserte

seg fra denne sine elevers julehilsen til Rudolf Hess og forsikret journalistene at kortet var blitt sendt uten hans vitende og vilje.

En har tydeligvis like vanskelig for å forstå hvorledes anstendig ungdom tenker i Sør-Afrika som i Norge. Og forstår man det, så foretrekker man der som her å tute med de venstreside radikale ulver — de som er hinsides all anstendighet.

Innlegg om «rettsoppgjøret» i juriststudenttidsskriftet

Også i STUD. JUR. TIDSSKRIFT FOR JURIDISKE STUDENTER OG KANDIDATER kan en merke eftervirkninger efter diskusjonsmøtet i Juristforeningen om «rettsoppgjøret». I nr. 7 for 1967 finner vi således dette innlegget:

«Audiatur Et Altera Pars!»

Det er meget som tyder på at den nye generasjon har trang til å få mer kjennskap til krigstiden og rettsoppgjøret. Dere studenter har vel også en plikt til å søke sannheten og til å holde fast ved hevdvundne rettsprinsipper. Jeg vil derfor oppfordre dere til å reflektere over følgende punkter:

1. 10. juni 1940 ble det inngått to kapitulasjonsavtaler, nemlig en mellom de kjempende tropper i Nord-Norge

og en mellom de respektive overkommandoer. I den siste stilte den norske O/kommando til disposisjon to infanteribataljoner og et batteri som grensevakt.

Hvordan er dette mulig hvis krigstilstanden skulle fortsette? Studer denne kapitulasjonsavtale. Den vil forbause dere.

2. Er det riktig ved hjelp av en anordning med tilbakevirkende kraft å gjøre medlemskap i NS synonymt med landsforræderi og derfor fritta påtalemyndigheten forplikten til å bevise subjektiv skyld? Jfr. paragraf 40 i N. Str. l.

3. Vi har maktfordelingsprinsippet i Norge. Er det da riktig at det blant dem som var med på å utforme landssvikanordningen, var enkelte som senere fungerte som dommere i landssviksakene?

4. Er det ikke et usedvanlig fenomen at «landssvikerne» stadig forlanger alle kort på bordet, mens forsvarerne av «rettsoppgjøret» vil ha taushet?

Oslo, 11. november 1967.
Bertel Brun.»

Fra skolestil om krigstida:

«Det var ei spanande tid. Læraren til dei som gjekk på skulen då, vart tatt til fange. Dette var ikkje noko imot elevane.»

Det er av barna en skal høre sannheten.

Lærer

Liten lysning?

Til tross for enerøiske forsøk fra myndighetenes side på å sovjetisere den midt-tyske befolkning, så finner man selv i dag rester av den engang så utskjelte Preusserstaten. Min forbauselse var stor da jeg så et øst-tysk militærorkester marsjermed det gamle preusser-symbolet Schellenbaum i spissen. Alt-så har det ikke lyktes sovjet-lakeiene å fjerne alt fra en stor og edel tid. Kanskje har det ikke lyktes dem å ødelegge helt de umistelige tradisjoner som Preussen var i besittelse av?

Men vi kan jo glede oss over at dette symbolet betyr like mye for kommunistene og Ulbricht som det engang betydde for keiser Wilhelm og Adolf Hitler. Kanskje er

(Forts. side 7)

MED EN SOVJETSOLDAT I VERDENSKRIGEN

For FOLK OG LAND av armeneren Jerwand Dshanian

A. A. Spendarian, som omtales i Dshanians beretning, spiller sine komposisjoner for sin lærer N. A. Rimski-Korsakov. (Maleri av Aslanian)

Bussen vår stoppet først midt i byens sentrum. Jeg takket tyskerne for selskapet og bussturen og ville begi meg alene ut av bussen, men en av tyskerne slo følge med meg og villé vite hvor jeg skulle bo i de tre dagene, naturligvis for sikkerhets skyld. Og dermed bega vi oss til Satenik Spendiarians hus som lå bare syv minutter borte. Til min skuffelse traff jeg henne ikke hjemme, men i stedet hilste jeg på hennes søster Elisba.

«— Satenik Spendarian dro avsted med de andre kunstnere til Berlin», opplyste hun oss, «akkurat igår», føyde hun til. «Det er ikke avgjort når de vender tilbake, kanskje skal de reise gjennom hele Tyskland,» la hun til. Jeg forhørte meg om hvorvidt det var mulig å få overnatte et par tre netter, men jeg fikk avslag. «Alle rum er opptatt, vi har ingen plass lenger,» sa hun og smilte forlegent idet hun så hvor beveget jeg med ett ble ved hennes avslag. Jeg fortalte henne at jeg hadde fått til-latelse til å besøke Jalta med den begrunnelse at jeg nok skulle få bo her og at min prestisje vil lide skade om tyskerne fikk høre at jeg aldeles ikke fikk bo her i huset.

Hun betraktet meg en stund alvorlig og sa endelig: «Nei da, min kjære landsmann, du skal allikevel få overnatte her, ellers kan du miste tillit hos tyskerne.» Dette beroliget meg.

Elisba var en dannet kvinne, som ikke straks ga til kjenne noen missbilligelse ved overraskelser. Hun var blitt gift med en kjent lege ved navn Tshmilevskij og jeg hadde lært henne å kjenne

gjennom hennes søster Sate-nik. Hun hadde hjertelag og lot i hvertfall som om hun trodde alt jeg fortalte henne.

Min tyske ledsager Kurt følte seg også tilfreds ved å høre at jeg kunne få overnatte her, inntil vi skulle reise tilbake til vårt arbeidskompani igjen. Han hadde påtatt seg ansvaret for min tilbakekomst og ville følge-lig gjerne ha rede på min bopel om han skulle ville treffe meg, om nødvendig.

Så snart det var ordnet med min bopel og der ingen tvil hersket om at jeg kunne få slå meg ned i Tshmilevskij-Spendiarians hus, gikk vi sammen til tyskernes ferie-hjem på Jalta, hvor våre to tyskere var beordret til å ta inn. Der fikk jeg vite at jeg hver bidige morgen på slaget ti skulle innfinne meg der for å få utlevert min dagsrasjon. Jeg forstod godt at på dette vis ville de holde god rede på hvor jeg befant meg, idet jeg som fange i arbeidskompaniet var kommet vel langt bort fra arbeidsstedet. Tyskerne var ellers meget nøye med å tildele meg min rasjon, som besto av et halvt brød, en boks hermetisk middagsmat med kjøtt, smør, ost og noe pålegg i form av tysk pølse — ingenting som den uunn-gæ-lige tyske pølse — omkring hundre gram eller så av hver sort. Dertil fulgte noen stykker kake, egg og sukker og til og med en liter kokt kaffe. Ovenpå det hele en halv kilo druer. Det var overveldende.

Om natten dufter det av eukalyptus og blomster på Jalta og jeg tilbragte natten i en ren seng på verandakorridoren som vertinnen Elisba hadde arrangert spesielt for meg, hennes landsmann. Alle

(Forts. side 6)

Ad Wiesenthals Lustige Jagd: «— Du må sannelig passe deg, så ikke Wiesenthal tar deg for Hitler!» (Karikatur i MINUTE, Paris efter den wiesenthalske fadese med Gestapo-Müller)

SIEGFRIED:

Quislings sekretær i engelsk sprogdrakt

ET VERDIFULLT HISTORISK DOKUMENT SOM ER BLITT TILGJENGELIG IGJEN
EFTER LENGE Å HA VÆRT UMULIG Å SKAFFE

H. Franklin Knudsen: I was Quisling's Secretary. Britons Publishing Company, London.

Franklin Knudsen sendte i 1951 ut på eget forlag og trykket i København en bemerkelsesverdig bok, som dessverre ikke ble så kjent som den burde. Skjønt kjent og kjent, fru Blom. Det riktig nok ikke så store opplaget ble trass i manglende medvirkning fra bokhandlernes side utsolgt, og det var mange, mange som ikke fikk anledning til å skaffe seg den. FOLK OG LANDS BOKTJENESTE har gjennom årene fått mange forespørsler om boken, men har dessverre måttet svare at det ikke var mulig å skaffe den.

Vi skulle gjerne ha sett at det var kommet et nytt opplag på norsk, men det lar seg visst ikke realisere for tiden. Isteden har man imidlertid fått en engelsk utgave, slik det ble nevnt i FOLK OG LANDS julenummer. Det er ellers ganske betegnende dette at interessen for Quisling, for hans parti NASJONAL SAMLING, for det som virkelig foregikk her under den tyske okkupasjon, og for det norske såkalte «rettsoppgjør» er stadig stigende i utlandet. På engelsk har man i den senere tid fått norskamerikaneren professor Unstads «Quisling — the Norwegian Enigma», utgitt av Susquehanna University, Ralph Hewins' «Quisling — prophet without honour», utgitt av Allen & Co., London og nu altså Harald Franklin Knudsens «I was Quisling's Secretary».

Det er vel på den annen side kanskje karakteristisk nettopp for Norge og for nordmenn dette at sannheten og rettferden når det gjelder norske forhold og norsk urett må gå veien om England og

Harald Franklin Knudsen

USA før de får sitt endelige gjennombrudd i Norge. Men at det alt sammen er på vei viser vel blant meget annet den diskusjon som ble ført i Juristforeningen, den efterfølgende pressefeide og den stadig voksende interesse i første rekke hos ungdommen for disse spørsmål.

*

Det er altså all mulig grunn til å hilse med glede den engelske utgaven av Franklin Knudsens bok, som på mange måter er noe av et nøkkeldokument når en skal dømme om det som virkelig foregikk i april dagene 1940 og senere under den tyske okkupasjon. La gå med at forfatterens syn kanskje i adskillig utstrekning er farvet av hans spesielle britiske bakgrunn og av visse politiske stridigheter her hjemme som han var innblandet i. La gå med at han er en ordrik herre som man i mellom kan synes fantasien løper litt av med. Men det forhindrer ikke at Harald Franklin Knudsen jo på mange områder er det eneste vitne til det som foregikk bak kulissene i hine skjebnetunge dager og måneder.

Franklin Knudsen sto på en meget fortrolig fot med Quisling, han fulgte ham fra time til time da disse ting hendte og han forteller oss og historien hva Quisling selv sa og gjorde og mente om det som skjedde. Det er vel nesten overflødig å nevne at det lite har å gjøre med den historiefortelling som ble prestert av aktoratet i Quislingsaken. Ja, også med de reviderte versjoner som senere er prestert av flere forfattere.

Slik som Hewins i sin bok gav den store historiske bakgrunn for den tyske okkupasjon, for den norske politikk som førte ut i katastrofen, og for de motiver som beveget Quisling da han stilte seg som et norsk skjold mellom okkupasjonsmakten og det villde norske folk, slik utfyller Franklin Knudsen i sin bok det historiske bilde med de mange små detaljer, med uttalelser av Quisling, med små sideglimt, med kritikk og med beretninger om foreteelser innen partiet som han mislikte — og vi vil gjerne tilføye: ofte med rette. Sammen gir de to bøker et levende og frapperende bilde av en annen form for norsk patriotisme enn den autoriserte som vi daglig presenteres for i ord og bilder.

Det er ofte vanskelig for nordmenn flest å ha fullt utbytte av engelske bøker. Riktignok er kjennskapet til engelsk sprog i stadig vekst takket være den bevisste skolepolitikk som har vært ført med å sjalte tysken ut til fordel for engelsk, men engelsk er et mangesidig sprog. Det kan være enkelt å tilegne seg selv for den som ikke er ekspert, men det kan også være så fullt av uvanlige og ukjente gloser at det kan stå stille for de fleste. Sproget i boken til Hewins var ikke av det enkleste, men Franklin Knudsens bok er skrevet på et engelsk som er lettfattelig også for folk uten de meget omfattende sprogkunnskaper.

Og nettopp dette gjør boken så verdifull også for de mange, mange norske lesere som forgieves har forsøkt å skaffe seg denne nøkkelsbok på norsk. En stor del av dem vil kunne skaffe seg en fullgod erstatning i denne britiske utgaven, som i bokstavelig forstand har svøpt seg i det norske flagg, på samme måte som det norske flagg prydet omslaget til den engelske utgaven av boken til Ralph Hewins.

(Forts. side 8)

Den beryktede «Hossbach-protokoll»

ET ONDSINNET MAKKVERK ENDELIG AVSLØRT

Det var ikke alle i England som var fiendtlig innstillet mot Det tredje Rike. Bl. a. besøkte hertugparet Windsor Hitler, slik fotografiet viser.

I Nürnbergprosessen mot «hovedkrigsforbryterne» (1946) kalte den amerikanske anklagerepresentant Mr. Aldermann «Hossbach-protokollen» for et skriftstykke «av uhyre betydning, som tilintetgjør enhver mulig tvil om nazistenes veloverlagte planer forsåvidt deres forbrytelser mot freden angår». Det internasjonale militærtribunal sluttet seg trass i velbegrunnede innvendinger fra forsvaret til denne oppfatning og ga uttrykk for sin overbevisning om at dette dokument hadde «den aller største verdi».

Og denne «Hossbach-protokoll» var ikke bare av den største betydning for Nürnbergprosessen, men den blir den dag i dag i forskjellige historiebøker anført som «bevis» for Hitlers krigslyst og — skyld. Man sier da «Hitler» og mener «det tyske folk». Det er derfor viktig å undersøke denne protokoll grundig. Anneliese v. Ribbentrop, enken etter den i Nürnberg dømt og henrettede riksutenriksminister, beretter i «Verschwörung gegen den Frieden» meget inngående om hvorledes «Hossbach-protokollen» kom istand og dens videre skjebne. Da det

ifjor var nøyaktig tredve år siden denne Hitlers konferanse med ledende personer som ga foranledning til protokollen fant sted, henviser vi til Ribbentrops bok, som kan bestilles gjennom BOKTJENESTEN. (Pris. kr. 55,—)

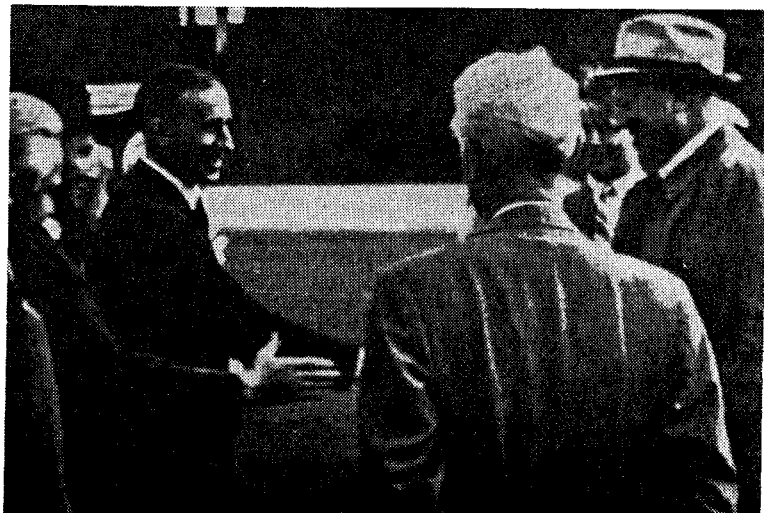
Kort sammenfattet: 5. november 1937 hadde Hitler en konferanse med riksutenriksminister Frhr. v. Neurath, rikskrigsminister generalfeltmarskalk von Blomberg, generaloberst Frhr. von Fritsch (hæren) og generaloberst Göring (luftvåpnet), såvelsom generaladmiral Raeder (marinen). Hitlers Wehrmachtsadjutant, oberst Hossbach var også tilstede. Hitler la frem sine synspunkter om Tysklands politiske stilling like overfor den synlig tiltagende fiendtlighet fra noen nabo-staters side og talte om sine planer. De tilstedeværende ministre og øverstkommanderende for de tre Wehrmachtsdeler tok stilling til Hitlers anførsler. Det ble hverken laget noen protokoll eller gjort noen optegnelser.

Oberst Hossbach laget imidlertid — uten oppdrag — senere istand et pro memoria, datert 10. november. Som han angav i Nürnberg hadde han

(Forts. side 7)

Quisling sammen med Franklin Knudsen utenfor Stortinget i april dagene 1940

Quisling vender tilbake fra forvisningen til Tyskland og møtes på Fornebu bl. a. av Franklin Knudsen, slik han forteller om i boken.

Norsk major støtter — —

Slik behandler israelerne sine fanger i de okkuperte områder. Araberen hadde, som så mange nordmenn under kampene, et gevær i sekken. Vi skulle tro at veien til retterstedet ikke ble lang i Israel.

(Forts. fra side 1.)

men å peke på at man som FN-observatør fra et 74 pst. proisraelsk land vil kunne få problemer med sin nøytralitet og objektivitet om man ikke er oppmerksom på dette. Vi nordmenn synes å ha en egen evne til å danne oss skråsikre meninger om andres problemer — mer skråsikre desto lengre borte problemene oppstår. Denne sort/hvite fremstilling er etter min mening ikke i pakt med vår holdning til FN og vår iver etter å støtte verdensorganisasjonen. En slik støtte må nødvendigvis baseres på nøytralitet i slike spørsmål og vilje til ikke å dømme på et følelsesmessig grunnlag før man har fått et tilstrekkelig klart inntrykk av de involverte parter syn og meninger. Jeg tror imidlertid det er riktig å slå fast at norske offiserer hittil stort sett har løst sine oppgaver i FN-tjeneste på en meget objektiv måte til alle parter tilfredshet.

Når spørsmålet om norske offiserer kan nyttes i bestemte FN-oppgaver nå blir reist, skyldes ikke dette tvil om offiserenes uavhengighet, men om vår politikk og norsk folkeopinion er nøytral og objektiv nok.»

*

Disse ord i en vel ansett norsk publikasjon er det all grunn til å feste seg ved. I et

land hvor, som forfatteren sier, 74 pst. av befolkningen er pro-israelske og i en vestlig verden hvor stemningen er så hysterisk at det ikke skal stort til å bli stemplet som «antisemitt», betyr de naturligvis mere enn det som egentlig sies. Såvidt vi kan forstå er det en klar understøttelse av de synspunkter den svenske general von Horn gav uttrykk for. Og de er et nødvendig korrektiv til den ensidige pro-israelske holdning den norske presse og den norske offentlighet har inn tatt i Midt-Østen-konflikten.

OGSÅ DEN SVENSKKE KAPTEIN CARL PETRÉN

Det er ellers grunn til å merke seg at general von Horn og major Kristoffersen ikke står alene i den kritikk de retter mot Israel. Den svenske kaptein Carl Petré, som kort før jul vendte tilbake til Sverige etter 16 måneders tjenestegjøring som militær observatør for FN i Midt-Østen erklærer at han reiste dit som pro-israelsk, men meget raskt kom til å endre oppfatning da han ble konfrontert med de faktiske forhold. Han tilbragte seks måneder i Damaskus, fem måneder i Tiberias i Israel, hvor han oppholdt seg da israelerne overfalt de arabiske nabostater i begynnelsen av juni ifjor.

— Det tok ikke lang tid, beretter kaptein Petré til AFTONBLADET før jeg og mange av mine observatørkolleger mistet den pro-israelske innstilling vi hadde da vi kom. Mine kolleger fra Norge, Danmark og Nederland sa til meg med at ikke engang de tyske okkupasjonsstyrker under krigen (!) oppførte seg så dårlig i deres hjemland som israelerne gjorde nu. Det jeg selv har sett av de israelske okkupasjons-troppenes opptreden svarer ikke til min oppfatning av hva et kulturland som Israel burde kunne prestere.

Kaptein Petré omtaler også hvor ilde samtlige FN-observatører ble berørt av de turistreiser som umiddelbart etter krigen ble igangsatt til erobrede områder:

— I de okkuperte områder i Syria var hus og byer tomme da de israelske tropper ankom. Disse forlatte byer har blitt «turistmål» for israelerne. De går inn i de tomme hus, velger ut souvenirer som de liker og drar avsted igjen uten at noen forsøker å hindre dem. I Jerusalem gikk Israels soldater inn i min leilighet femte dagen etter krigen. De tok det som passet dem av mine eiendeler slik som de gjorde hjemme hos andre FN-observatører også.

På spørsmål om hvorledes seieren i krigen påvirket stemningen i Israel, svarte kaptein Petré:

— Israelerne lider av en overmenneske-innstilling og tro på sin egen fullkommenhet som resultat av den hurtige seier over araberne i juni-krigen.

— Vi pleier å få høre, fortsetter han, at israelerne vil trygge sin eksistens og sikre sine grenser. Men etter krigen annekterte de den arabiske del av Jerusalem i strid med resolusjonen i FN's generalforsamling. Nye områder kommer kanskje til å

Sovjetsoldat -

(Forts. fra side 4)

værelser i det store, rummelige hus var fullt besatt av noen armenske og russiske familier, som var gamle kjenninger av henne selv eller hennes mann. Som armenske kvinner flest var Elisba driftig og foretagsom. Hun hadde sitt arbeide i byens botaniske have, hvor hun bestyrte barnehjemmet mens hennes mann, legen, efter hva ryktet fortalte, drev sin legevirksomhet i de russiske hærstyrker på den annen side av frontlinjen. Elisba foresto sitt overfylte hus på mønsterverdig måte og var meget dyktig til å ordne opp. Og den praktfulle have som også omga huset var tydelig preget av hennes håndlag og skjønnetssans.

SPASERTUR GJENNOM BYEN

Nu var jeg endelig i Jalta og kunne spasere helt alene, fritt og ugenert gjennom denne vidunderlige by, viden kjent for sine vakre torv, gater og plasser. Og på min ferd gjennom byen var jeg oppmerksom på hvert hus,

rammes av samme skjebne. Israelske statsmenn har allerede talt om «et større Israel» og at «grensejusteringer må foretas». Og den politikk Israel har slått inn på er å få flere jødiske innvandrere som bosetter seg i de erobrede områder.

Om fredsutsiktene uttaler den svenske FN-offiser seg pessimistisk som følge av den israelske aggressivitet:

— Jeg forstår nu at Israel bare vil ha fred på egne betingelser

— det vil ikke diskutere en kompromisfred — Lederne taler om fred, men kibbutz-folket er aggressivt. De er oppdratt i offensiv ånd. I Israel tales det meget om neste krig. I araberverden er det omtrent motsatt.

hver begivenhet og hver liten hendelse som kunne inntruffe. Jalta, hvor meget er ikke blitt talt og skrevet om denne berømte riviera ved Svartehavet, med dens behagelige og nesten uforanderlige tropeklima.

Hver gang jeg som artist avla besøk på Jalta, følte jeg det som om jeg gikk gjennom de samme gater og streder, som den armenske klassiker Aleksander Spendiarian og den russiske forfatter Anton Tsjekov hadde gjennomstreift. Og disse to kunstnere, hjemmehørende innen hvert sitt folk, og hvis u dødelige verker er skattet hos alle folkeslag i Sovjetunionen, hadde begge lovprist Jaltas vidunderlige skønne natur. Både Spendiarians og Tsjekovs hus, som efter deres bortgang er blitt minnesmerker over de store forfattere, er idag turistattraksjoner ingen kan unnlate å besøke. Og jeg, likesom alle andre, besøkte de to beskjedne hus hvor enhver ting var blitt stående på plass, slik det var før krigen. På gatene, i parkene og i teatrene kan man ennu høre Spendiarians skønne melodier eller se Tsjekovs skuespill.

Det er godt vann i Jalta og luften er ren og gjennomskiktig. Overalt støter man på praktfulle bygninger fra en forgangen tid, og overalt liver mangefargede blomsterrabatter opp. Her blomstrer rose-ne året rundt. Her dyrkes den såkalte Dubek-tobakk, ansett som en av verdens beste tobakker. Og på samme vis finner man alskens sydfrukter i fleng, druer, aprikoser, ferskner og alleslags grønnsaker.

De vidstrakte plener, frukthaver og alleslags blomster alle vegne, prydet byen slik som i tiden før krigen. Men der var hist og her triste minner om krigens herjinger. Bombeeksplosjoner hadde etterlatt sine nedslag. Mest rammet var Strandgaten som går langs bredden. Den var byens hovedpromenade før krigen, alltid full av turister fra alle kanter av Russland og fra Europa. Nu var den nesten folketom og lå der ganske øde, og på begge sider av gaten var der overalt bomberammede hus å se. På den før så besøkte badestrand var der ingen å se. Folk engstet seg for å gå dit ned av frykt for å bli utsatt for et uventet flyangrep, og bli slått ned av mitraljøsenes salver under badingen. Ja, den tidligere så beferdede Strandgate var ikke til å kjenne igjen.

Det velkjente museum oppført av emiren fra Bukhara var det eneste som merkelig

Karikatur fra NATIONAL-ZEITUNG: Israel: (om arabiske fredsforslag) «— — — og kan vi ikke oppdage noe i det som kunne finne tilslutning av oss!»

Merkelig glemsomhet -

(Forts. fra side 1.)

tets korrekthet er nå fjernet. Skanckes forsvarer — hr. advokat, dr. jur. J. Øvergård — henvendte seg for en tid siden til Utenriksdepartementet for å få rede på om ikke kapitulasjonsoverenskomsten var kommet til London-regjeringens kjennskap. Det heter i Utenriksdepartementets svar:

«Under henvisning til Deres brev av 18. februar d. å. har jeg den ære å meddele at Den kgl. norske Legasjon i Stockholm, Avd. B. den 6. juli 1940 sendte et strengt fortrolig brev (nr. 156) med kurér til Utenriksdepartementet i London. Med brevet fulgte avskrift av general Ruges brev av 12. juli 1940 til Legasjonen i Stockholm samt følgende bilag:

- I. Avskrift av overenskomsten mellom den norske overkommando og den tyske overkommando i Norge, dater 10. juni 1940.
- II. Avskrift av general Ruges brev av 12. juni 1940 til avdelingene med orientering om «æresord» og
- III. avskrift av generalens telegramveksling med den tyske overkommando.

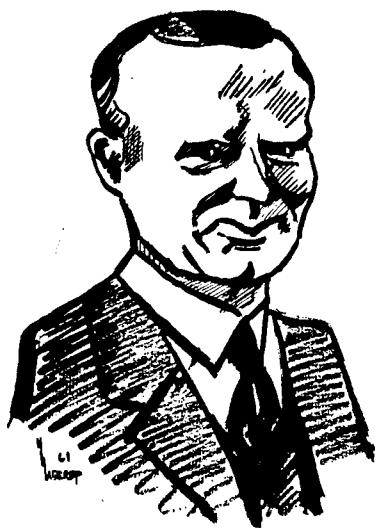
Legasjonens brev med de nevnte bilag ble mottatt av Utenriksdepartementet i London 7. august 1940 og journalisert samme dag jnr. aii 47/40). Legasjonens brev bærer påtegning (ved signatur) om at det er sett av følgende personer:

Statsminister Johan Nygaardsvold (J. N.). Forsvarsminister Ljungberg (Lj.). Utenriksminister Halvdan Koht (H. K.). Brevet med bilag beror nå i Utenriksdepartementets henværende arkiv. For Utenriksdepartementet (S) Rolf Andersen (S) Erik Dons»

Det er altså på det rene at London-regjeringen har fått tilstillet seg kapitulasjonsoverenskomsten ved spesialkurér. Likevel kunne hverken Nygaardsvold, Koht eller Ljungberg huske noe av

nok sto uskadet, nokså avsides fra gaten. Og fremdeles måtte besøkende ta av seg sine sko, og istedet ta på seg de orientalske tøfler som alltid står plasert ved inngangen. For slik er skikken, når man begir seg inn i et orientalsk hus. Men ellers virket Jalta i sin helhet like så livlig, folksom og trivelig som vanlig. Og byens mennesker var like humørfylte som de alltid hadde vært. I basarene og i butikkene spredt omkring i byen kunne man få kjøpt alt mellom himmel og jord, men selvsagt betydelig dyrere enn før krigen.

dette da de var framme som vitner. En får si at de 3 herrer har en merkelig hukommelse. Og eksempelvis Nygaardsvold hevdet jo under en avisdiskusjon for en tid siden at han husket detaljene svært godt fra krigsdagene i Norge. Det var som kjent sterke meningsdivergenser mellom Nygaardsvold og et par offiserer. Men da det gjaldt et så viktig dokument som kapitulasjonsoverenskomsten — sendt med spesialkurér — da virket ikke hukommelsen for noen av de 3 menn — som på så lite flatterende måte har knyttet sine navn til Norgeshistoriens kapittel 1940.

Og heller ikke forsvarsminister Ljungberg!

Det kan ikke nektes at det er en nokså merkelig glemsomhet de 3 herrer har gjort seg skyldig i. Vi for vår del har ikke nært skygge av tvil om at det hersket krigstilstand mellom Norge og Tyskland under hele kapitulasjonen. Ved å studere overenskomsten — og skrivelsen fra Utenriksdepartementet — kan det imidlertid ikke nektes at saken kan diskuteres — selv om fremdeles antas at Høyesteretts kjennelse om dette spørsmål også vil bli historiens dom.

I motsatt fall vil rettsoppgjøret komme ut i et uføre som det ikke blir lett å komme ut av. Men dette er hensyn som selvsagt ikke må spille inn i en fri, demokratisk rettsstat. Den hele og fulle sannhet — og rett og rettfærd er grunnpilarer for vårt rettsvesen. Derfor blir spørsmålet ikke — hva som passer — men — hva som er rett og i samsvar med gamle, norske rettsprinsipper.

**ANNELIESE PAROW
TANNINNSETNING**

Trondheim
Gisle Johnsonsgt. 5 - v/Lademoen kirke - Voldsminde

«Hossbach-protokollen»

gjort Hitler kjent med dette og to ganger bedt ham lese det skrevne igjennom, noe Hitler hadde avslått på grunn av mangel på tid. Så forela Hossbach skriftet for sjefen for generalstabten, general Beck (som etter hva det formodes kanskje til og med hadde oppfordret Hossbach til å lage «protokollen») og først derefter v. Blomberg, som Hossbach tror muligens kan ha lest skriftet.

ET ONDSINNET MAKKVERK

Denne «protokoll», nedskrevet etter erindringen er imidlertid ikke blitt godkjent som riktig av noen av deltagerne i konferansen 5. november 1937 gjennom underskrift. v. Blomberg skal ha tatt den i forvaring. I Nürnberg forelå imidlertid ikke selve skriftet, men en i Washington «bekreftet» avskrift av «protokollen».

Vinteren 1943/44 hadde en oberst Graf v. Kirchbach under sortering av dokumenter funnet Hossbachs originalskrift, skrevet det av og overlatt det til «pålitelige folk», som etter 1945 overgav det til USA-myndighetene. Ikk-vel hevdet retten opprinnelig at «Hossbach-protokollen» «var blitt tatt som bytte i den tyske riksstyrelsens arkiver» (for å øke troverdigheten av dette skriftstykket).

Historikeren Gerhard Meinck er av den mening at den av Graf von Kirchbach forferdigede avskrift er blitt avskrevet nok en gang av anklagemyndighetene i Nürnberg og at innvendingene til v. Neurath, v. Blomberg og v. Fritsch herunder ble «elimineret».

Det ville sprengte rammen her å anføre alle de kjensgjerninger som avslører den «protokoll» som et ondsinnet makkverk. Det står iallfall fast: Hossbachs skrift er ikke blitt bekreftet av deltagerne i konferansen 5. november 1937, Kirchbachs avskrift er ikke sammenlignet med originalen og bekreftet, den antatte nye avskrift av anklagemyndighetene er likeledes ikke bekreftet, men likevel i form av en i Washington «bekreftet» fotokopi anført som «bevis» for Hitlers og hans medarbeideres eneskyld for krigen. Hossbach selv måtte medgi i Nürnberg at han ikke kunne erkjenne eller betegne innholdet av «bevisstykket» som likelydende med hans opprinnelige skrift. Og likevel finnes det «historikere» som ikke viker tilbake for å anvende dette mere enn tvilsomme aktstykker når det gjelder å bevise Tysklands krigsskyld!

Vi kan nu levere

den engelske utgaven av Franklin Knudsens bok

«I WAS QUISLING'S SECRETARY»

Den gamle utgaven fra 1951 på norsk har vært utsolgt i mange år og den engelske utgaven er trykt i et opplag på 3000. Sikre Dem derfor et eksemplar straks. Boken er skrevet på et lett forståelig engelsk.

Pris innbundet kr. 30,— pluss eventuelt forsendelsesomkostninger kr. 1,30. Hvis boken ikke forskuddsbetales kommer oppkravskostnader i tillegg.

FOLK OG LANDS BOKTJENESTE

Postboks 3214 — Postgiro 1 64 50 — Oslo 4

For ungdommen —

(Forts. fra side 4.)

ikke den «preussiske militarisme» så ille som folk flest tror? **A.T.**

Raseproblemet

Et telegram fra London melder at Kenyas 100 000 asiater ventes å måtte reise til England med det første. Myndighetene i Kenya har lagt visse hindringer i veien for utlendingers næringsvirksomhet i landet og vil gi sitt eget folk sjansen til å overta de arbeidsplasser som dermed blir ledige. En meget nasjonal holdning. Myndighetene i Kenya er nasjonalbevisste og rasebevisste, og vil hjelpe sitt eget folk fremfor å la utlendinger snylte på samfunnet, slik som i en rekke europeiske stater.

Selv England med sin liberale emigrasjonspolitik overfor befolkningen i samveldelandene, måtte i 1962 vedta en lov som begrenset antallet på innvandrere. Labour gikk hardt imot dette lovvedtak, men foretok seg intet for å rette på det etter regjeringsskiftet. Etter gjeldende regler kan England gi arbeidstillatelse til 8 500 immigranter hvert år. Når der til kommer ca. 30 000 pårørende til disse, kan man danne seg et bilde av den årlige tilstrømning av utlendinger til Storbritannia i tillegg til disse legale innvandringer kommer et ikke ubetydelig antall mennesker som blir smuglet inn i landet.

Som overfor anført, har England innsett hvilken fare en ukontrollert innvandring medfører, og tatt konsekvensen av dette. Videre har den britiske justisminister antydnet at loven av 1962 vil bli endret slik at innvandringen vil bli ytterligere begrenset. Har så de norske myndig-

Siden Nürnberg spøker dette ondsinnete makkverk i de fleste av dokumentasjonsverkene om annen verdenskrig.

heter lært av de erfaringer Storbritannia har høstet i denne forbindelse? Det er visst høyst tvilsomt. En er temmelig slepphendt når det gjelder utlendinger — noe enhver kan se på gater og streder. Riktignok er det mangel på arbeidskraft i østlandsområdet, men sett i landsmålstock har vi overskudd av arbeidskraft. For de norske myndigheter burde det være mere nærliggende å skaffe boliger og arbeidsplasser til f. eks. nordmenn fra vår nordlige landsdel enn til fremmede.

Hvordan vil det forresten gå den dag vi blir tilsluttet EWG og horder av utlendinger strømmet til Norge for å konkurrere om arbeidsplassene? Hvorledes skal vi da kunne bevare vår kultur og egenart, for ikke å snakke om vår eksistens som nordmenn i Norge?

H.M.

Arkitekt HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — *Kristne Venner* møtes den første fredag hver måned i Collettsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapielig samvær. Møtetid kl. 19.30.

Månadsbladet FRIHUG

Frisinna tidtrøyt- og opplysningsblad. Fritt ordskifte om NS, rettsoppgjøret m.m. Fylgetongar om Hunzafolket, Jack London (ill.), sjøromanar m.m. Arspris kr. 25,—.

Postgiro for bladp. 80 821.
Utgjevar: Erling Seim, Kinn

Quislings sekretær -

(Forts. fra side 5.)

Den engelske utgaven av Franklin Knudsens bok følger såvidt vi kan se den opprinnelige utgaven på norsk nøy. Bare i sluttavsnittene er det foretatt en omredigering — vel for å gjøre den mere smagelig for engelske lesere, og kanskje for ikke å forstyrre det bilde Franklin Knudsen har tegnet av Quisling med trekk som ikke så helt dekker det. For vel kan forfatteren ha rett i at Quislings bakgrunn mere var engelsk enn tyskpreget, men avgjørende for hans politiske syn var naturligvis i første rekke den nordiske tanke. I hans øyne var det England som forbrøt seg mot den nordiske tanke, og mot det nordiske samhold og forbund han håpet på, gjennom den politikk som førte til verdenskrigen, gjennom sitt forbund med den østlige bolsjevisme. Og det var også dette England som under vennskapets maske bragte krigen og ulykken til Norge og bragte oss i den ytterste fare for at Sovjet skulle utnytte situasjonen på vår bekostning. Quisling var derfor under verdenskrigen naturligvis ingen venn av England — hvis man da med England mener den politikk som Churchill og hans antinordiske venner førte. Og om det tyske vesen — slik det ofte artet seg hos de representanter for riket som en hadde å hanske med her i Norge og deres bakmenn og forbindelser i Tyskland — virket fremmed og imellom usympatisk på ham, så forhindret naturligvis ikke det at han klart innså betydningen av at dette Tyskland ikke bare ikke bukket under, men at det beholdt sin styrke og makt gjennom verdenskrigen. Ikke først og fremst for Tysklands skyld, men for Europas, for Nordens, for Norges.

Det er vel kanskje når det gjelder å klarlegge dette forhold at en kan ha innvendinger å gjøre mot Franklin Knudsens bok. Men så er det jo heller ikke forfatterens politiske betraktninger og fortolkninger av Quislings syn som i første rekke interesserer og som gjør boken så verdifull, men alle de selvopplevede historiske detaljer han legger frem. Og når det gjelder det, har de tidligere NS-folk all mulig grunn til å være Harald Franklin Knudsen takknemlig for at han har latt offentligheten og historien få del i det han i mange tilfeller er den eneste som har kunnet fortelle.

Og med dette anbefaler vi da boken til alle som ikke har den fra før, og det gjelder ikke bare tidligere partifeller av Quisling og av forfatteren,

MINSTESTRAFF FOR ROCKWELLMORDEREN

Mannen som myrdet den amerikanske nasjonalsosialistiske fører Rockwell, John Patler, ble ved en rettergang som ingenlunde oppklarte bakgrunnen for mordet, idømt lovens minstestraft 20 års fengsel. Han kan regne med å bli løslatt betydelig før, hvis da ikke hans oppdragsgivere lar ham ombringe. Patler var som kjent engang Rockwells medarbeider, men ble ekskludert da NS-føreren mente at han var en provokatør som var smuglet inn i bevegelsen etter tidligere å ha arbeidet på ytterste venstre fløy.

DEN RØDE ØSTERSJØ-FLÅTE

Efter de siste meldinger forfører Sovjetsamveldet nu i Østersjøen over 800 krigsskip og 200 marineflv med tilsammen 140 000 manns besetning. Dermed er den røde østersjøflåte alene like sterk som Norges, Danmarks, Sveriges og Bundes-Tysklands tilsammen.

LYSNER DET I AFRIKA?

Efter at allerede de sorte afrikanske stater Malavi og Kenya trass i verdenshetsen har opptatt forbindelse med Sør-Afrika og samarbeider på beste måte, har nu også Madagaskar gjort kjent at en vil innlede et samarbeide. Til gjengjeld har det bankerotte Englands Mr. Wilson fastholdt nektelsen av å levere våpen til den gamle krigsallierte stat.

886 JØDISKE AVISER

I 50 land utkommer det 886 jødiske aviser og tidsskrifter: 306 i Israel, 245 i USA, 178 i Europa, derav 36 pst. på engelsk, 25 pst. på hebraisk, 15 pst. på jiddisch osv. Medregnet er bare rent jødiske aviser og selvsagt ikke de mange, mange hvor jøder øver en dominerende innflytelse. Det er DEUTSCHE WOCHENZEITUNG som gir disse opplysninger.

men alle som interesserer seg for den virkelige historie bak krigspropagandaens løgnteppe. Spesielt vil kanskje den våkne ungdom ha interesse av å lese den og eie den.

Boken leveres av FOLK OG LANDS BOKTJENESTE og prisen er kr. 30,— innb. + eventuelle forsendelsesomkostninger.

NOE TIL NASJONALFØLELSE!

Under en opptreden i Vest-Berlin gav Sammy Davis — hvis hvite svenske kone nylig har forlatt ham — til BILD denne prøve på sin omfattende nasjonalfølelse: «Jeg er stolt av å være svart, jødisk og amerikansk.»

NYE JØDISKE DAGBØKER FUNNET

I den tidligere konsentrasjonsleir Theresienstadt skal det ifølge NATIONAL-ZEITUNG være funnet tre dagbøker som beretter om barns martyrium. Dagbøkene skal etter hva den polske presse beretter minne sterkt om Anne Franks dagbok. I Theresienstadt var det som kjent inntil 1945 en konsentrasjonsleir for jøder og etter 1945 en tilsvarende for tyskere.

MAOS ATOM-UBÅTER

Den amerikanske marine har bevis for at de rødkinesiske ubåter er utstyrt med atomraketter av samme system som de sovjetrussiske. Undervannsatomrakettene har en rekkevidde på 600 km.

DAGENS ENGLAND

Nesten halvparten av alle britiske tenåringer foretrekker å utvandre til USA, Kanada, Vest-Tyskland, Ny Zealands eller Australia, viser en Gallupundersøkelse foretatt av DAILY MAIL. De er ikke stolte over å være briter. Noe som viser en grov utaknemlighet likeoverfor Winston Churchill!

La oss i samme slengen også nevne en annen rundspørking blant engelskmenn, som ga følgende overraskende resultat: Bare 58 pst. av de man henvendte seg til visste at U Thant var generalsekretær i FN. Resten betegnet ham som sjef for de røde garder, produsent av redselsfilmer eller som — undervannsbåt!

NOE TIL BEGRAVELSE

Skjønt de 100 regjeringsdelegasjoner fra vennligsinnede land og president Johnson, premierminister Wilson og president de Gaulle kom til Bonn på egen bekostning, beløp de samlede utgifter ved statsbegravelsen av Adenauer seg til omkring 9 millioner kroner.

TIDENS SIGNAL

Der finnes i vårt naboland Sverige, en publika-

sjon «Tidssignal», som — etter hva vår kilde oppgir, skal være notorisk kommunistisk og som har en årlig stønad av den svenske stat på kr. 650 000 (!) Vi hitsetter hva vedk. avis anfører under overskriften «Sabotera militärmakten»:

«Gå i utakt... Hvis 10 prosent av våre innkalte soldater fulgte oppfordringen: Lat som om du ikke kan gå i takt! — ville det bli kaos. I en tropp er det nok at bare to, tre mann nu og da bytter takt for at hele marsjen skal gå i oppløsning...»

«... tukle med maskingeværet. Når soldaten oppdager at han kan slippe hele militærtjenesten uten å bli ilagt straffetjeneste ved bare å gå i utakt, kommer den latente forsvarsviljen... Flere og flere vil late som om de er helt uten følelse for takt, og fler og fler lojale soldater får større vanskeligheter... Ekspedisjonsarbeidet kan lett lamslås av forflyttede antimilitarister...»

VEKK MED JURYDOMSTOLENE!

Det er ikke bare de norske «landssvikfedre» som så på jurydomstolene som hår i den juridiske suppe de kokte sammen og derfor erstattet dem med særdomstoler. Nazi-jeger Wiesenthal har fulgt i deres spor fordi han er misfornøyet med juryavgjørelsene i østerrikske rettssaker og krever juryen avskaffet der også. I Bundestyskland har en forening av sosialdemokratiske jurister reist et lignende krav og her hjemme har såvidt vi erindrer også kjente jurister vært inne på det samme — og det da ikke bare når det gjelder å få dømt «landssvikere». Så det er tydeligvis et mønster her. Og det pussige er at jo mere demokratiske herrene sier seg å være desto ivrigere er de etter å få avskaffet noe så demokratisk som en jurydomstol. På samme vis som våre ytterst demokratiske partipolitikere stritter mot folkeavstemninger av alle krefter.

Det er mange måter

en kan hjelpe FOLK OG LAND på: ved å skaffe bladet nye abonnenter, ved å ordne fornyelse av abonnement punktlig, ved å gi oss en ekstra økonomisk håndrekning. Men også ved å gjøre bruk av de tjenester som annonsører i bladet tilbyr. Det dreier seg så langt vi kan bedømme det om gode og so-

lide tilbud fra anstendige mennesker — som regel gamle meningsfeller, så bare av den grunn bør en søke kontakt med dem.

FOLK OG LAND

i løssalg

FOLK OG LAND kan nå kjøpes i løssalg følgende steder:

Oslo: Helge Johannesens tobakksforretning, Teatergt. 6, ELIMA, tobakksforretning, Ole Vigs gt 12, Narvesens hovedekspedisjon, Stortingsgaten, Narvesenkiosken Stortingsgaten v/Cecil, Narvesenkiosken Karl Johans gt. v/Nobel, Narvesenkiosken Østbanen, Narvesenkiosken Vestbanen.

Bladets ekspedisjon:

Kierschowsgt. 5

Bergen:

Narvesenutsalget Olav Kyrres gt.

Drammen:

Narvesenkiosken på Bragernes

Fredrikstad:

Narvesenkiosken Blomstertorget

Hamar:

Narvesenutsalget Triangelgården

Kristiansand:

Kiosken Børsparken

Stavanger:

Arne Ageren Avisbyrå

Svolvær:

Bykiosken

Trondheim:

Madsens Bladforretn., Olav Tryggv. gt. 47

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4

Telefon 37 76 96

Boks 3214 — Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet kr. 25,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,50

Bruk postgironr.: 16 450

Utgiver A/S Folk og Land
Viking Boktrykkeri